

Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ

Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Doç. Dr. Mine AKKAN

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

MEDENÎ USÛL HUKUKU

Pratik Çalışmalar

- Pratik Çalışmalar
- Şematik Açıklamalar
- Test Soruları
- Sınav Soruları
- Dilekçeler ve Karar Örnekleri

Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş

22. Bası

onikilevha
TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI

İÇİNDEKİLER

YİRMİ İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	V
BİRİNCİ BASIYA ÖNSÖZ.....	XI
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR.....	XXVII

I. BÖLÜM PRATİK ÇALIŞMALAR VE ŞEMATİK AÇIKLAMALAR

§ 1. MAHKEMELER VE YARGI GÖREVLİLERİ	1
• Yargı Yolu	
• Görev ve Yetki	
• Hâkimlerin Sorumluluğu	
• Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması ve Reddi	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMALAR	1
Olay I:	1
Sorular:	1
Cevaplar:.....	2
Olay II:	9
Sorular:	9
Cevaplar:.....	9
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	11
Şema 1/1 Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları.....	11

Şema 1/2	Uyuşmazlıkların Çözüm Yolları İçinde Karar Verme Mekanizması	12
Şema 1/3	Uyuşmazlıkların Çözüm Yollarına Göre Tarafların İletişimleri ve Sonuçtan Memnuniyet Dereceleri.....	13
Şema 1/4	(Devlet) Yargı Çeşitleri	14
Şema 2	Çekişmesiz Yargı.....	15
Şema 3	Medenî Yargıda Mahkeme Teşkilatı.....	16
Şema 4/1	Görev/Görevin Belirlenmesine İlişkin Kurallar	17
Şema 4/2	Yetki/Yetkinin Belirlenmesine İlişkin Kurallar.....	18
Şema 4/3	Görev Kurallarına Aykırılığın Sonuçları	19
Şema 4/4	Görevsizlik ve Yetkisizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler.....	20
Şema 5	Ticarî Davalar.....	21
Şema 6	Hâkimin Reddi	22
Şema 7	Yargılamaya Katılan ve Yargılamada Rol Alan Kişiler	23
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR		24
Olay I:		24
Sorular:		24
Olay II:		25
Sorular:		25
Olay III:.....		26
Sorular:		26
Olay IV:		27
Sorular:		28
§ 2. TARAFLAR, DAVA ARKADAŞLIĞI VE DAVAYA MÜDAHALE		30
• Taraf Ehliyeti		
• Dava Ehliyeti		
• Sıfat		
• Davaya Vekâlet		
• Dava Arkadaşlığı		
• Davaya Müdahale		
• Davanın İhbarı		

A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	30
Olay:.....	30
Sorular:	30
Cevaplar:.....	31
B. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR.....	44
Olay I:	44
Sorular:	44
Olay II:	45
Sorular:	45
Olay III:.....	46
Sorular:	46
Olay IV:.....	47
Sorular:	47
§ 3. USÛL İŞLEMLERİ VE MEDENÎ USÛL HUKUKUNA	
HÂKİM OLAN İLKELER	49
• Süreler	
• Tebligat	
• Eski Hâle Getirme	
• Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	49
Olay:.....	49
Sorular:	49
Cevaplar:.....	50
B. ŞEMATİKAÇIKLAMALAR.....	54
Şema 8 Usûl İşlemleri	54
Şema 9 Süreler	55
Şema 10 Tebligat.....	56
Şema 11 Medenî Usûl Hukukuna Hâkim Olan İlkeler.....	57
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	58
Olay:	58
Sorular:	58

§ 4. DAVA, DAVANIN AÇILMASI VE DAVAYA CEVAP.....	60
• Dava Şartları	
• Dava Çeşitleri	
• Dava Dilekçesi	
• Dava Açılmasının Sonuçları	
• Cevap Dilekçesi	
• Savunma Sebepleri	
• İlk İtirazlar	
• İtirazlar ve Def'iler	
• Karşı Dava	
• İddia ve Savunmanın Değiştirilmesi veya Genişletilmesi	
• Süreler	
• Tebligat	
• Eski Hâle Getirme	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	60
Olay:.....	60
Sorular:	60
Cevaplar:.....	61
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	71
Şema 12 Dava Çeşitleri	71
Şema 13 Yargılama Usûlleri.....	72
Şema 14 Dava Açılmasının Sonuçları.....	73
Şema 15 İddia ve Savunmanın Genişletilmesi ve Değiştirilmesi Yasağı.....	74
Şema 16/1 Savunma Sebepleri.....	75
Şema 16/2 Dava Şartları	76
Şema 16/3 İlk İtirazlar.....	76
Şema 17/1 İlk Derecede Yargılamanın Temel Aşamaları.....	77
Şema 17/2 Davanın Açılması ve Dilekçelerin Verilmesi (Yazılı Yargılama Usûlü)	78
Şema 17/3 Ön İnceleme İşlemleri	79
Şema 17/4 Ön İncelemenin Yapılış Şekli	80

Şema 17/5 Tahkikat.....	81
Şema 17/6 Sözlü Yargılama ve Hüküm.....	82
Şema 18 Yargılamada Gider ve Delil Avansı Ödemesi	83
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	84
Olay I:	84
Sorular:	84
Olay II:	85
Sorular:	85
Olay III:.....	86
Sorular:	86
Olay IV:	88
Sorular:	88
Olay V:.....	90
Sorular:	90
§ 5. ÖN İNCELEME VE TAHKİKAT	93
• Ön İnceleme	
• Duruşmalar	
• Dava Dosyası ve Tutanaklar	
• İsticvap	
• Ön Sorun ve Bekletici Sorun	
• Dosyanın İşlemden Kaldırılması	
• Islah	
• Dava Konusunun Devri	
• Davaların Ayrılması ve Birleştirilmesi	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	93
Olay:	93
Sorular:	93
Cevaplar:.....	94
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	102
Şema 19 Dava Konusunun Devri	102
Şema 20 Tarafta İradî Değişiklik	103

Şema 21	Islah.....	104
Şema 22	Dosyanın İşlemden Kaldırılması.....	105
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR		106
Olay I:		106
Sorular:		106
Olay II:		106
Sorular:		107
Olay III:.....		108
Sorular:		108
§ 6. İSPAT VE DELİLLER.....		109
• İspatın Konusu		
• İspat Yüğü		
• Delil Gösterilmesi		
• İkrar		
• Belge-Senet		
• Yemin		
• Bilirkişi		
• Keşif		
• Tanık		
• Kanunda Düzenlenmemiş Deliller		
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMALAR		109
Olay I:		109
Sorular:		109
Cevaplar:		110
Olay II:		123
Sorular:		123
Cevaplar:.....		124
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....		131
Şema 23/1	İspat ve Deliller	131
Şema 23/2	İddia Yüğü.....	132
Şema 23/3	İddia Yüğü – Somutlaştırma Yüğü İlişkisi	133

Şema 23/4 İspat Ölçüsü	134
Şema 23/5 İspat Türleri	135
Şema 23/6 İspat Faaliyetinin İspat Türleri İle İlişkisi	136
Şema 24/1 Deliller (İspat Araçları).....	137
Şema 24/2 Delillerin Gösterilmesi ve Belgelerin Mahkemeye Sunulması	138
Şema 24/3 Delil Sözleşmesi.....	139
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	140
Olay I:	140
Sorular:	140
Olay II:	141
Sorular:	141
Olay III:.....	143
Sorular:	143
Olay IV:.....	145
Sorular:	145
Olay V:.....	147
Sorular:	147
Olay VI:.....	148
Sorular:	148
§ 7. KARAR VE HÜKÜM.....	150
• Karar ve Hüküm	
• Yok ve Etkisiz Hükümler	
• Feragat	
• Kabul	
• Sulh	
• Yargılama Giderleri	
• Vekâlet Ücreti	
• Kesin Hüküm	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	150
Olay:.....	150

Sorular:	150
Cevaplar:.....	151
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	156
Şema 25 Karar Çeşitleri.....	156
Şema 26 Hüküm Sakatlıkları	157
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	158
Olay:	158
Sorular:	158
§ 8. KANUNYOLLARI	160
• İstinaf	
• Temyiz	
• Yargılamanın Yenilenmesi	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	160
Olay:	160
Sorular:	160
Cevaplar:	161
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	170
Şema 27/1 Yeni Kanun Yolu Sistemi/İstinaf-Temyiz	170
Şema 27/2 Bölge Adliye Mahkemesi (BAM) Dairesi Kararı.....	171
Şema 27/3 Temyiz.....	172
Şema 27/4 Yargıtay Hukuk Dairesi.....	173
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	174
Olay I:	174
Sorular:	174
Olay II:	175
Sorular:	175
• Temyiz	
• Karar Düzeltme	
• Yargılamanın Yenilenmesi	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	177
Olay:	177

Sorular:	178
Cevaplar:	179
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	190
Şema 28/1 (Eski) Kanun Yolu Sistemi Temyiz	190
Şema 28/2 Bozma Kararı.....	191
Şema 28/3 Karar Düzeltme.....	192
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR	193
Olay I:	193
Sorular:	193
Olay II:	194
Sorular:	194
§ 9. GEÇİCİ HUKUKİ KORUMA	196
• İhtiyatî Tedbir	
• Delil Tespiti	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	196
Olay:	196
Sorular:	196
Cevaplar:	196
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	200
Şema 29 Geçici Hukukî Korumalar.....	200
Şema 30/1 İhtiyatî Tedbirin Şartları	201
Şema 30/2 İhtiyatî Tedbir Talebi ve Yargılaması.....	202
Şema 30/3 İhtiyatî Tedbir Kararı	203
Şema 30/4 Tedbir Kararının Kaldırılması veya Değiştirilmesi	204
Şema 31 Delil Tespiti.....	205
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	206
Olay:.....	206
Sorular:	206
§ 10. TAHKİM	207
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	207
Olay:.....	207

Sorular:	207
Cevaplar:.....	207
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	210
Şema 32/1 Tahkim.....	210
Şema 32/2 Tahkim Kuralları.....	211
Şema 32/3 Tahkimin Konusu ve Türleri.....	211
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	212
Olay:.....	212
Sorular:	212
§ 11. ARABULUCULUK.....	214
• Arabuluculuğa Elverişli Alanlar	
• Dava Şartı Olarak Arabuluculuk	
• Arabuluculuk Süreci	
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMALAR	214
Olay:.....	214
Sorular:	214
Cevaplar:.....	215
B. ŞEMATİK AÇIKLAMALAR.....	217
Şema 33/1 Arabuluculuk.....	217
Şema 33/2 Arabuluculuk İlişisini Kuran Sözleşmeler	218
Şema 33/3 Arabuluculuk Türleri.....	218
Şema 33/4 Arabuluculuk Süreci ve Sonucu	219
C. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMA	220
Olay:.....	220
Sorular:	220
§ 12. GENEL PRATİK ÇALIŞMALAR.....	221
A. ÇÖZÜMLÜ PRATİK ÇALIŞMA	221
Olay:	221
Sorular:	221
Cevaplar:.....	222

B. ÇÖZÜLMEMİŞ PRATİK ÇALIŞMALAR.....	231
Olay I:	231
Sorular:	231
Olay II:	233
Sorular:	233
Olay III:.....	235
Sorular:	235
Olay IV:.....	237
Sorular:	238
Olay V:	239
Sorular:	239
Olay VI:.....	241
Sorular:	242
Olay VII:.....	245
Sorular:	245
§ 13. ÖRNEK YARGITAY KARARI ELEŞTİRİSİ	248
A. ÇÖZÜMLÜ YARGITAY KARARI İNCELEMESİ.....	248
B. İNCELEMESİ ÖĞRENCİYE BIRAKILAN ÖRNEK	
YARGITAY KARARLARI	253

II. BÖLÜM ÇÖZÜMLÜ TEST SORULARI

ÇÖZÜMLÜ TEST SORULARI	267
-----------------------------	-----

III. BÖLÜM SINAV SORULARI

§ 1. ÇÖZÜMLÜ SINAV SORULARI.....	283
A. ARASINAV SORULARI.....	283
I. Arasınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A Şubesi, 19.12.2017)	283

II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 03.05.2016)	287
B. FİNAL SINAVI SORULARI.....	295
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 01.06.2018)295	
C. BÜTÜNLEME SINAVI SORULARI	303
Bütünleme Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 28.07.2016) 303	
§ 2. ÇÖZÜLMEMİŞ SINAV SORULARI	310
A. ARASINAV SORULARI.....	310
I. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 28.12.2016)	310
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 07.04.2017).....	313
II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 15.05.2017).....	315
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 17.11.2017)	319
I. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, 19.12.2017).....	321
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II. Yarıyıl 06.04.2018) ...	327
II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A Şubesi, 09.04.2018).....	328
II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, 09.04.2018)	333
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 16.11.2018).....	338
I. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 24.12.2018)	339
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 12.04.2019)	346
II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 06.05.2019)	348
Arasınava (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 15.11.2019).....	356
I. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, 24.12.2019)	358
II. Arasınava (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, Haziran 2020)	365
B. FİNAL SINAVI SORULARI.....	365
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 02.06.2017)	365
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 06.06.2017)	368
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 12.01.2018). 374	
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A Şubesi, 28.05.2018)	376
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, 28.05.2018)	386
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 15.01.2019). 391	
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 31.05.2019)393	

Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 19.06.2019).....	395
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 17.01.2020).	403
Final Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 26.06.2020).....	405
Final Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, Temmuz 2020)	406
C. BÜTÜNLEME SINAVI SORULARI	410
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 16.06.2017)	410
Bütünleme Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/A-B Şubesi, 17.07.2017) .	412
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 26.01.2018).....	417
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 13.06.2018)	419
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 25.01.2019).....	421
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 14.06.2019).....	423
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, I.Yarıyıl 31.01.2020).....	424
Bütünleme Sınavı (Galatasaray Üni. Hukuk Fakültesi, II.Yarıyıl 09.07.2020)	426
Bütünleme Sınavı (DEÜ Hukuk Fakültesi, 3/B Şubesi, Temmuz 2020)	428

IV. BÖLÜM

DİLEKÇELER VE MAHKEME KARAR ÖRNEKLERİ

§ 1. DİLEKÇELER.....	433
A. Dava Dilekçesi.....	433
B. Cevap Dilekçesi.....	435
C. Çekişmesiz Yargı Dilekçesi.....	438
D. İhtiyatı Tedbir Dilekçesi.....	439

E. Delil Tespiti Dilekçesi.....	441
§ 2. MAHKEME KARAR ÖRNEKLERİ.....	452
A. Hüküm (Esasa İlişkin).....	452
B. Hüküm (Usûle İlişkin).....	454
C. Davanın Konusuz Kalması	456
D. Bölge Adliye Mahkemesi Tarafından Verilen Karar (Esasa İlişkin).....	458
E. Ara Kararları.....	461
F. Davetiye Örnekleri	462